

Lühikokkuvõte

Mõju tervisele (1. peatükk)

- 1. peatükis hinnatakse täiskasvanute ja eraldi mittesuitsetajate suremust 25 Euroopa Liidu (EL) riigis passiivsest suitsetamisest põhjustatud südame isheemiatõve, insuldi, kopsuvähi ja kroonilise mitteneoplastilise kopsuhaiguse tagajärjel.
- Passiivse suitsetamisega seostatavad väljaselgitatud riskid on olnud väikesed, kuigi on ka mõningaid erandeid. Kuna aga mittesuitsetajad puutuvad paljude riikide töökohtades ja avalikes ruumides endiselt pidevalt tubakasuitsuga kokku, puudutab see risk väga paljusid inimesi ja võimalik kahju on kokkuvõttes märkimisväärne.
- Kuigi passiivse suitsemise seos nelja kõnealuse haiguse riskiga on praeguseks teaduslikus kirjanduses põhjalikult tõestatud, on andmed aktiivse ja eriti passiivse suitsetamise kohta Euroopa Liidus puudulikud. Seetõttu on tehtud passiivse suitsetamise ulatuse hindamiseks nii eraelus kui ka töökohal mitmeid oletusi. Võimaluse korral on kasutatud konservatiivseid hinnanguid, et sellest põhjustatud suremust pigem ala- kui ülehinnata.
- 2002. aastal leiti passiivne suitsetamine töökohal olevat rohkem kui 7 000 surmajuhtumi põhjuseks üle kogu Euroopa Liidu ja passiivne suitsetamine kodus leiti olevat veel 72 000 surmajuhtumi põhjuseks. Hotelli- ja toidlustusasutuste töötajate seas põhjustab tubakasuitsuga kokkupuutumine tööl igal tööpäeval ühe surmajuhtumi.
- Leiti, et 2002. aastal oli passiivne suitsetamine töökohal Euroopa Liidus rohkem kui 2 800 mittesuitsetaja surma põhjuseks, kuid sellega kokkupuutumine kodus põhjustas veel 16 600 mittesuitsetaja surma. EL hotellindus- ja toidlustussektoris sureb passiivse suitsetamise tagajärjel iga 3,5 tööpäeva järel üks mittesuitsetav töötaja.
- Need tulemused ei sisalda laste suremust passiivse suitsetamise tagajärjel, täiskasvanute suremust muude teadaolevalt aktiivsest suitsetamisest põhjustatud seisundite tagajärjel ning passiivsest suitsetamisest põhjustatud olulist ägedate ja krooniliste haiguste määra.

Majanduslikud tagajärjed (2. ja 3. peatükk)

- Uurimistulemused näitavad, et suitsuvaba keskkonna kehtestamine vähendab tubakatarbimist.

- Tubaka nõudlust vähendades vähendavad meetmed tubakavaba keskkonna kehtestamiseks suitsetamise kulu inimestele ja kogu ühiskonnale.
- Suitsuvaba keskkonna kasulikkus on eriti märgatav majanduse erasektoris. Kokkuhoid saavutatakse mitmes mõttes: vähenevad kindlustuskulud; suureneb tootlikkus töötajatel, kes on suitsetamisest loobunud või ei pea enam taluma teiste suitsetamist; vähenevad töölevõtmiskulud, sest on vähem vaja asendada töötajaid tubakaga seotud haigestumiste ja suremuse tõttu; vähenevad hoonete hooldamiskulud ja tööandja peab vähem vastutama passiivse suitsetamise mõju ning passiivse suitsetamise ja töökohal esinevate muude toksiinide koondmõju eest töötajatele.
- Suitsuvaba keskkonna kehtestamise pikaajaline kasulikkus seisneb suremuse ja haigestumise vähenemises passiivse suitsetamise piiramise ja suitsetamise leviku vähenemise (nii loobumise kui ka mittealustamise) tulemusena. See parandab riikide inimkapitali, suurendades veelgi majanduskasvu.
- Tubakafirmad on väitnud, et suitsetamise keelamine baarides ja restoranides avaldab majandusele negatiivset mõju ja vähendab käivet ja tööhõivet.
- Sõltumatute usaldusväärsete uuringute tulemused, milles vaadeldi hotellinduses ja toitlustuses suitsuvaba keskkonna kehtestamise finantstagajärgi, kummutasid tubakatööstuse väiteid majandusele avalduvate mõjude kohta.
- Ülevaates peaaegu sajast Kanadas, Ühendkuningriigis, USA-s, Austraalias, Uus-Meremaal, Lõuna-Aafrikas, Hispaanias ja Hongkongis enne 31. augustit 2002 läbiviidud uuringust ei leitud objektiivsete usaldusväärsete näitajate põhjal (nt maksustatav käive mitme aasta jooksul enne ja pärast suitsuvaba keskkonna kehtestamist) pärast majandustingimuste muutuste suhtes korrigeerimist ja statistiliste testide kasutamist suundumuste ja andmete kõikumiste suhtes mingeid negatiivseid ega positiivseid mõjusid.
- Uuemad andmed suitsetamise keelamise kohta New Yorgis, Briti Columbias, Iirimaa, Norras või Uus-Meremaal ei ole näidanud negatiivset mõju majandustegevusele.
- Näiteks New Yorgis on ühe aasta möödumisel 2003. aasta suitsuvaba õhu seaduse jõustumisest, millega keelati suitsetamine kõikidel töökohtadel, restoranide ja baaride tulud majandustegevusest 8,7% võrra kasvanud, tööhõive on kasvanud 10 600 uue töökoha võrra, praktiliselt kõik ettevõtted täidavad seadust ning uute alkoholilitsentside väljastamine on kasvanud, mis kõik näitab New York City baaride ja restoranide tegevuse edukust.
- Alkoholi tarvitamise harjumused on Euroopas muutumas, sest alkoholi tarbimine elaniku kohta väheneb ja inimesed tarbivad alkoholi rohkem kodus. Hotellindus- ja toitlustussektori käivet võivad mõjutada paljud tegurid. Iirimaa baaride käive kasvas kuni 2001. aastani, kuid vähenes 2002. aastal 2,8% võrra, 2003. aastal 4,2% võrra ja 2004. aastal 4,4% võrra. Alkoholi tarvitamise harjumused olid Iirimaa muutunud juba enne töökohtadel (sealhulgas baarides ja restoranides) suitsetamist keelava seaduse jõustumist Iirimaa 2004. aastal. Nagu Briti Columbiaski, toimus käibe vähenemine Iirimaa joogikohtades enne suitsetamise keelamise jõustumist.

Üldsuse teadlikkus ja suhtumine (4. peatükk)

- Mida teadlikumaks saab üldsus passiivse suitsetamise kahjulikkusest, seda enam toetab üldsus ka meetmeid, millega kaitstakse mittesuitsetajaid passiivse suitsetamise eest.
- Rahvusvahelised kogemused on näidanud, et suitsuvaba keskkonna edukas kehtestamine eeldab üldsuse piisavat teadlikkust passiivse suitsetamise ohtudest tervisele ja teataval määral üldsuse toetust.
- Hiljutised suitsuvaba keskkonna kehtestamise hindamised Euroopa riikides ja elanikkonna küsitluste andmed toetavad neid järeldusi ning näitavad, et üldsuse toetus suitsuvaba keskkonna kehtestamisele kogu Euroopa Liidus kiiresti kasvab.
- Andmed näitavad, et mittesuitsetajaid kaitsvad õigusaktid kipuvad avalikust arvamusest maha jääma. Mitmes Euroopa riigis on üldsuse toetus töökohtade ja avalike ruumide suitsuvabaks muutmisele tegelikult juba piisav või ületab taset, mis on olnud vajalik suitsuvaba keskkonna kehtestamiseks vajalike õigusaktide edukaks vastuvõtmiseks muudes jurisdiktsioonides.

Ventilatsioon (5. peatükk)

- Tubakasuits ruumiõhus (ETS), mida tekitavad põhiliselt sigaretsuitsu kõrvalvood mahvide vahel, on põhiline siseruumide õhu saastaja suitsetamisel. Ruumiõhus sisalduva tubasuitsuga kokkupuute hindamisel uuriti erinevate ventilatsioonikiiruste mõju ruumiõhus sisalduva tubakasuitsu kontsentratsioonile Teadusuuringute Ühiskeskuse keskkonnakambris (INDOORTRON).
- Esialsed tõendid näitavad, et ventilatsioonikiiruste muutmine, millega kutsuti esile paljude kodu- ja bürookeskkondade tavalisi tingimusi (õhuvahetuskiirused 0,3–4,5) suitsetamise ajal ei mõjutanud oluliselt ruumiõhus sisalduva tubakasuitsu komponentide, nt vingugaasi (CO), lämmastikoksiidide (NOx), aromaatsete ühendite või nikotiini kontsentratsioone õhus.
- See näitab, et jõupingutused õhu saastatuse vähendamiseks ruumides ventilatsioonikiiruste suurendamise teel ei parandaks oluliselt siseruumide õhu kvaliteeti. Peale selle näitavad tulemused, et saasteainete tasemete vähendamiseks väliskeskkonna piirväärtuste tasemeni oleks vaja saavutada “tuuletunneli” taolisi kiirusi või muid suuri lahjendavaid ventilatsioonikiirusi.

Õigusaktid ja juhtumiuuringud (6. peatükk)

- 2004. aasta jaanuariks ei olnud üheski Euroopa riigis baarides ega restoranides suitsetamist keelatud. 2006. aasta märtsiks olid baarid ja restoranid suitsuvabadeks muudetud viies riigis (Iirimaa, Norra, Itaalias, Maltal ja Rootsis), Šotimaal jõustub see seadus 2006. aasta aprillis ja sellele peaks järgnema peagi Inglismaa.

- Norra ja Iirimaa näited võimaldavad esile tuua suitsuvaba keskkonda kehtestavate õigusaktide eduka rakendamise põhitegurid: 1) eelnevad tõenditel põhinevad uuringud, mille põhjal informeeritakse üldsust ja poliitikakujundajaid passiivse suitsetamise kahjulikust mõjust; 2) põhiliste huvirühmade, nimelt ametiühingute ja terviserühmade aktiivne kaasamine; 3) selge ja järjekindla teavituskampaania väljatöötamine üldsuse teavitamiseks, rõhutades hotellindus- ja toitlustustöötajate tervisega seotud õigusi.
- Ühendkuningriigis kehtestatud vabatahtlikud piirangud peaksid olema teistele riikidele hoiatavaks näiteks: need lihtsalt ei toimi.

The Smoke Free Partnership is a new strategic, independent and flexible partnership between Cancer Research UK, the European Respiratory Society and the Institut National du Cancer.

It aims to promote tobacco control advocacy and policy research at EU and national levels in collaboration with other EU health organisations and EU tobacco control networks.

Smoke Free Partnership

c/o ERS Office Brussels – Rue d’Arlon 39-41 – BE – 1000 Brussels

Tel: +322 238 5360 – Fax: +322 238 5361 – smokefree.partnership@ersnet.org

www.cancerresearchuk.org – www.ersnet.org – www.e-cancer.fr